

ÜMİT ÖZDAĞ

ALGI
OPERASYONU
VE PSİKOLOJİK
SAVAŞ

DESTEK
Yayınları

DESTEK YAYINLARI: 1783
ARAŞTIRMA: 396

PROF. DR. ÜMİT ÖZDAĞ / ALGI OPERASYONU VE PSİKOLOJİK SAVAŞ

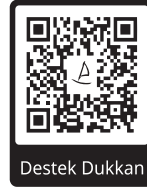
Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Destek Yapım Prodüksiyon Dış Tic. A.Ş.
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmegül
Üretim Koordinatörü: Semran Karaçayır
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarımı: Sedat Gösterikli
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Mesud Topal-Nursefa Üzüm Kalender
Reklam ve Tanıtım: Selen Çavuşoğlu-Işıl Ilgıt Şimşek

Destek Yayınları: Temmuz 2023
Yayıncı Sertifika No. 43196

ISBN 978-625-441-950-8

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul
Tel. (0) 212 613 30 06

ÜMİT ÖZDAĞ

ALGI
OPERASYONU
VE PSİKOLOJİK
SAVAŞ

İÇİNDEKİLER

2023 BASKISINA ÖNSÖZ	11
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	15
GİRİŞ.....	19
PROPAGANDA	23
Propaganda ve Toplumsal Psikoloji	27
Propagandanın Ana İlkeleri	29
1. İnanılır ve Güvenilir Olmalıdır	29
2. Hedef Toplumun Kültürel Yapısına Uygun Olmalıdır.....	30
3. Onurlu/Olumlu Bir Öneride Bulunmalıdır	30
4. Dikkati Üzerine Çekmelidir.....	31
5. Sürekli Olmalıdır.....	31
6. Basit Olmalıdır	31
7. Bir İhtiyacı Ortaya Çıkarmalıdır	32
8. Bir İhtiyaca Cevap Vermelidir	32
Propaganda Türleri.....	33
Seviyesine Göre Propaganda.....	33

Konusuna Göre Propaganda	34
Yöntemine Göre Propaganda	35
Amacına Göre Propaganda	36
Hedef Topluma Göre Propaganda	36
Kapsamına Göre Propaganda	37
Düzlemine Göre Propaganda	38
Silahlı Propaganda	38
Kaynağına Göre Propaganda	38
Gizli Propaganda Harekâtı	39
Gri Propaganda	41
Kara Propaganda	41
Propagandayı Sınırlayan Engeller	42
Propaganda Teknikleri	44
a) Parlak ve Genel Anlamalı Sözcük ve Deyimlerin Kullanılması	44
b) Tanık Gösterme (Testimonial) Yaklaşımı	45
c) Basitleştirme	46
d) Halk Adamı Yaklaşımı	47
e) Amaçlı Seçim	48
f) Kaçınılmaz Zafer Yöntemi	49
g) İma/Dolaylı Anlatım Yöntemi	49
h) Lakap Takma Yöntemi	51
1) Eğlendirme Yöntemi	52
Propaganda ve İkna	52
Propagandaya Karşı Koyma	53
Propagandaya Karşı Koymanın Kullanılması	56

Propagandaya Karşı Koyma Teknikleri	56
Propagandadan Politika Analizine	60
PSİKOLOJİK SAVAŞ	61
Psikolojik Savaş İstihbaratı	62
Psikolojik Savaşın Gelişimi	63
Psikolojik Savaşın Değeri	65
Psikolojik Gücün Önemi ve Psikolojik Savaş	70
Psikolojik Savaşın Özellikleri	73
Psikolojik Savaşın Sürdürülmesinin İlkeleri	74
Psikolojik Savaşın Seviyeleri	75
Psikolojik Harekât	77
Düşük Yoğunluklu Çatışmalarda Gerilla Örgütlerinin Psikolojik Harekât Çalışmaları	80
PKK'nın Yürüttüğü Psikolojik Harekât	82
Açılım Sürecinde PKK PO'su Psikolojik Savaş ve Harekât ile Mücadele	84
Psikolojik Savaş ve Harekâta Türkiye	85
Türkiye'de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve Psikolojik Harekât	86
Örgüt Tabanının Zayıflatılması	90
Devlet ile Halk Arasında Sıcak İlişkiler	91
Hayatın Normalleştirilmesi	92
Ve Herkes Mağdur	93
Göç-Gettolar ve Olumsuz Sonuçlarının Ortadan Kaldırılması	94

Geçici Köy Koruyuculuğu ve Psikolojik Harekât.....	98
Toplumsal Önlemler	99
ÖRTÜLÜ OPERASYON	105
Örtülü Operasyon Türleri	111
Alanlarına Göre Örtülü Operasyonlar	112
Sürelerine Göre Örtülü Operasyonlar	115
Kapsamlı Bir Örtülü Operasyon:	118
Batı Avrupa Kamuoyunun Oluşturulması	118
Örtülü Operasyonda Mükemmel Bir Örnek: Suriye'nin Türkiye'ye Saldırısı	123
Türkiye'nin Kıbrıs Operasyonu ve Kıbrıs'ta Türkiye'ye Operasyon.....	125
Ermeni Psikolojik Savaşının Tarihsel Gelişimi ve Aşamaları.....	128
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Birinci Aşaması: 1879-1916	130
Ermeni Psikolojik Operasyonunun İkinci Aşaması: 1916-1930	132
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Üçüncü Aşaması: Propaganda Mekanizmasının Kurulması (1965-1972)	136
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Dördüncü Aşaması: Silahlı Propaganda (1972-1993).....	143
a) JCAG (Ermeni Katliamı Adalet Komandoları)	145
b) ASALA (Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Ermeni Gizli Ordusu)	146
ASALA-PKK İşbirliği	153
c) NAR (Yeni Ermeni Direnişi)	155

d)ASALA-RM (ASALA İhtilalci Hareketi).....	155
e) ARA (Ermeni Devrimci Ordusu).....	155
f) 9 Haziran Örgütü.....	156
g) 3 Ekim Örgütü.....	156
h) Orly Örgütü.....	156
ı) Fransa Eylül Örgütü.....	157
i) Ermenistan Gizli Örgütü.....	157
Silahlı Propagandadan Çıkışa Hazırlık:	
Dünya Ermeni Örgütleri Kongreleri.....	158
Ermeni Psikolojik Savaşının İşlediği Ana Konular.....	159
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Beşinci Aşaması:	
Kadro ve Yayın Oluşturmak (1984-1990).....	162
a) Tarafsız Tarihçilere Ermeni Baskı ve Yıldırma Politikaları.....	162
b) Kurumlara Baskı.....	165
c) Belgelerde Tahrifat.....	165
d) Bilgilere Müdahale ve Çarpıtma.....	167
e) Türk Vatandaşı Ermeni Psikolojik Savaş Uzmanları Yetiştirmek ve Ermenici Lobi Oluşturmak.....	167
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Altıncı Aşaması:	
Bağımsız Ermenistan'ın Kurulması (1990-2000).....	171
2000'lerin Başında Ermeni Psikolojik Savaş ve Propaganda Mekanizmasının İmkân ve Yetenekleri.....	173
Ermeni Psikolojik Operasyonunun Yedinci Aşaması:	
AB Süreci (2000 Sonrası).....	174
AB Sürecinde Ermeni Psikolojik Operasyonunda Yeni Taktikler: Tartışalım, Ödüllenenim-İmzalayalım.....	177

Yumuşak Hegemonik Parti Kurmak İçin Sürdürülen Psikolojik Savaş.....	183
---	-----

ENFORMASYON SAVAŞI..... 191

Enformasyon Savaşının Tarihi Gelişimi	192
---	-----

Enformasyon Savaşının Tanımı	194
------------------------------------	-----

Sivil Enformasyon Savaşı.....	198
-------------------------------	-----

a) Psikolojik Savaş	202
---------------------------	-----

b) Çarpıtma/Manipülasyon	203
--------------------------------	-----

c) Haber/Bilgi Üretme	204
-----------------------------	-----

d) Hile:Tuzak ve “Oyun”	205
-------------------------------	-----

e) Sosyal Mühendislik	205
-----------------------------	-----

f) Suçlama.....	206
-----------------	-----

g) Komplote Teorileri	207
-----------------------------	-----

h) Karalama	207
-------------------	-----

ı) Taciz	207
----------------	-----

i) Reklam	207
-----------------	-----

j) Sansür.....	208
----------------	-----

k) Aldatma Operasyonları.....	209
-------------------------------	-----

Enformasyon Savaşında Medya ve Medya Savaşı	209
---	-----

Enformasyon Savaşının Parçası Olarak

Etki Merkezli Harekât.....	210
----------------------------	-----

Askeri Enformasyon Savaşı.....	212
--------------------------------	-----

Stratejik Enformasyon Savaşı.....	219
-----------------------------------	-----

SONUÇ

221

2023 BASKISINA ÖNSÖZ

Bu kitabın ilk baskısı 2014'te yapıldığından bu yana birçok baskısı yapıldı. Konu ile ilgili temel başvuru kitaplarından birisi oldu. Bu kitabın ele aldığı konunun önemi giderek artıyor. Algı yönetimi şüphesiz bütün dünya tarihi boyunca çok önemli olmuştur. Ancak bilginin ulaşılabilirliği arttıkça algı yönetiminin etkisi de yaygınlaşmakta, derinleşmekte ve kolaylaşmaktadır. Çünkü algı yönetimi bilgi veya bilgi zannettiğimiz şey üzerinden yapılmaktadır. Diğer bir ifade ile önümüzdeki yüzyıllarda algı yönetimi daha derin ve etkili teknikler ile gelişmeye devam edecektir.

Algı yönetiminin içinde yaşadığımız Türkiye'de bir başka büyük önemi daha vardır. Çünkü 2002'den bu yana Türkiye'yi nerede ise matematik zeminde gerçekleştirdiği algı yönetimi teknikleri ile yöneten bir AK Parti iktidarı ile karşı karşıyayız.

Ve AK Parti iktidarı Mayıs 2023 seçimlerini de kazandı. Yaşanan ağır ekonomik krize, bu ekonomik krizi daha da ağırlaştırılan ve çok kötü yönetilen pandemiye, halkın yüzde 90'ının baktığı 13 milyon sığınmacı ve kaçağa, pandemiye takip eden ve 11 ilimizi yıkan ve yıkımı daha da ağırlaştırılan depreme rağmen kazandı. Çünkü Erdoğan ve AK Parti hemen her seçimde olduğu gibi çok başarılı bir algı yönetimi gerçekleştirirken muhalefet bütün yukarıda saydığım iktidarı devirmek için gereken "olumlu şartları" gerektiği gibi değerlendiremedi.

Şimdi muhalif seçimde büyük bir moral bozukluğu var. Bir kısmı “Bu milletten bir adam olmaz!” noktasında. Oysa Atatürk İstiklal Harb’ini bu seçmenin büyük dedeleri ile gerçekleştirdi, devleti bu seçmenin büyük dedeleri ile kurdu. Başka bir millet ithal edemeyiz. (Gerçi Erdoğan bu seçimi kazanırken başka bir millet ithal ederek, o milleti de dengeleri değiştirecek %2 olarak sepete koyarak seçimi kazandı.)

Türk milletine doğrular, doğru şekilde anlatılarak demokratik değişim gerçekleştirilmeli. Suçlu olan halk değil, suçlu olan halka gerçekleri anlatamayan, algıyı yönetemeyen muhalefettir. Bu satırların okuyucusunun aklından şu anda “Peki, siz de bir muhalif partinin genel başkanıdır. Siz neden kitabını yazdığınız halde algıyı istediğiniz şekilde yönetmediniz?” sorusu geçebilir. Bu haklı ve meşru bir sorudur. Aslında algı yönetimi ve sonuçları açısından Mayıs 2023 seçimlerinin iki başarılı partisi vardır. AK Parti ve Zafer Partisi.

AK Parti seçimleri kazanmıştır. Zafer Partisi ise sahip olduğu olağanüstü az kaynaklara, 10 ilde seçime girmemesine ve 922 ilçeden en fazla 300 civarında ilçede aktif ilçe başkanlığı olmasına rağmen seçimlerin ikinci tura kalmasını sağlamıştır. Ayrıca 2021 Türkiye’sinde hiçbir siyasi parti 13 milyon sığınmacı ve kaçaktan bahsetmezken Zafer Partisi’nin bu konuda yapmış olduğu etkin muhalefet, konuyu Türk siyasetinin ana gündem maddelerinden birisi haline getirmekle kalmamış, iktidar ve muhalefetteki diğer partileri de sığınmacıları “gönüllü” gönderecekleri açıklamalarını yapmaya zorlamıştır.

İkinci turda ise Zafer Partisi, bazı çevreler tarafından hedef alınan ve itibarsızlaştırılmak istenen Anayasa’mızın ilk 4 maddesini ve Türk milleti tanımının yapıldığı 66. Maddesini tekrar güvence altına alan bir protokol ortaya çıkardı. Keza sığınmacı ve kaçakların vatanlarına yollanması konusunu ikinci turun en

önemli konusu haline getirdi. Eğer Zafer Partisi'nin ısrarlı uyarıları dikkate alınsaydı ikinci tur farklı bitebilirdi.

Zafer Partisi'nin bu kadar az kaynak, çok ağır bir medya ambargosuna rağmen bu başarısının arkasında *Algı Operasyonu ve Psikolojik Savaş* kitabında ortaya konulan temel teknikleri ısrarla uygulaması yatmaktadır. Kitabı okurken, kendinize zaman tanıyın ve notlarınızı alın. Kitabı çalışarak okuyun. Bu kitap size kalpleri ve beyinleri ele geçirmenin yolunu gösterecektir.

Prof. Dr. Ümit Özdağ

İstanbul, Şile, Ağva, 12 Haziran 2023

BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Algı yönetimi, propaganda, enformasyon savaşı, kamu diplomasisi, örtülü operasyon, psikolojik savaş kavramları siyasetin ve uluslararası ilişkilerin çok sık kullanılan kavramlarıdır. Propaganda ve psikolojik savaş/harekât kavramları ne kadar itici ise algı yönetimi ve kamu diplomasisi o kadar daha çekici ve rahat kullanılan kavramlardır. Enformasyon savaşı ise çok dar bir alanda bilinen ve kullanılan bir kavramdır. Peki, bu kadar çok kullanılan bu kavramlar birbirlerinden çok farklı kavramlar mıdır? Ayrı ayrı alanları mı işaret etmektedirler? Bu kavramlardan propaganda, psikolojik savaş/harekât, örtülü operasyon, kamu diplomasisi ve enformasyon savaşı algıyı yönetmek için yapılan eylemleri tanımlarlar. Diğer bir ifade ile algı yönetimi hedef, propaganda, psikolojik savaş/harekât, örtülü operasyon, kamu diplomasisi ve enformasyon savaşı ise araçtır.

Algı yönetiminin en kısa tanımı hedef insan veya toplumu hedef alanın istediği şekilde düşünmeye ikna etmek için etkilemektedir. Bu anlamda algı yönetiminin tarihi çok eskidir. Aristoteles *Retorik* adlı kitabında kapsamlı bir ikna teorisi geliştirerek algı yönetimi ile ilgili ilk teorik çalışmayı yapmıştır. A olayı konusunda ne düşünüyorsunuz? A olayı, olumlu bir gelişme olarak nitelenebilir mi? A olayı konusunda olumlu düşündüğünüzü varsayalım. Bu düşünce size mi ait? İlk tepkiniz “Bu nasıl bir soru? Benim düşüncem benden başka kime ait olabilir?”

diye sorabilirsiniz. O kadar kızmayın. Bir Amerikan filminde konu CIA'nın Pasifik Okyanusu'ndaki bir ada devlette düzenlemeye çalıştığı darbe ile ilgili idi. Darbeyi planlayan ve yöneten CIA case officer yani yetkilisi dosyası ile ilgili CIA başkanına bilgi verirken şöyle diyordu: “Darbeden sonra iktidara getireceğimiz kişi adanın en zengin ailelerinden birisinin çocuğu. Yale Üniversitesi'nde tarih doktorası yapıyor. *Ve düşüncelerini kendisine ait zannediyor.*”

Bu cümle duyabileceğiniz en ürkütücü cümlelerden birisidir. Düşüncelerini kendisine ait zanneden ancak başkasının istediği gibi düşünen kişi en büyük esaretin içinde yaşayan kişidir. Ancak tarih boyunca insanların büyük bölümü “düşüncelerini kendilerine ait zanneden” kişilerden oluşmaktadır. Platon, *Devlet* adlı kitabında insanların büyük bir bölümünün bir mağarada yüzleri mağaranın duvarına dönük, dışarıdaki dünyayı mağaranın kapısında yanan bir ateşin nesnelere gölgesinin mağaranın duvarına vurmasından görerek algıladıklarını ve gölgeleri gerçek zannettiklerini anlatır.

İnsanların düşüncelerini kendine ait zannetmesi yani algısının yönetilebilmesi, başarılı bir propagandaya, psikolojik savaş/harekâta, örtülü operasyona veya enformasyon savaşına maruz kalması sonucunda gerçekleşir. Propaganda, psikolojik savaş/harekât, örtülü operasyon ve enformasyon savaşı, algı yönetiminde mükemmeliyete ulaşmak amacı ile tarih içinde algı yönetimi araçlarının gelişmesinin sonucudur. Tarih boyunca gelişen propaganda, psikolojik savaş, örtülü operasyon konseptleri nihayet 20. yüzyılın sonunda bu üç konsepti birleştiren ve yeniden yorumlayan enformasyon savaşı konseptinin ortaya çıkması ile sonuçlanmıştır.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren insanların ne düşünceleri gerektiğinin şekillendirilmesi, diğer bir ifade ile algılarının ve yargılarının yönetimi bir bilim haline gelmiştir. Bilinen

yaygın adı ile algı yönetimi sadece bir reklamcılık, imaj çalışması veya siyasal propaganda değildir. Algı yönetimi bu kitabın konusu olduğu şekli ile çok daha kapsamlı bir bilimsel faaliyet alanıdır. Algı yönetiminin amacı, insanların en güçlü organları olan beyinlerine nüfuz ederek, onların dış dünyayı “istenilen şekilde” algılamalarını sağlamak ve böylece yargılarının da istenilen şekilde şekillenmesini sağlamaktır. Türkçede annelerimizin mutfakta kullandığı bir kavram vardır. “Kulakmemesi kıvamına getirmek.” Bu kavram ile kastedilen yoğrulan hamurun şekil verilecek kıvama ulaşmasıdır. Algı yönetiminin amacı da insanların düşünce ve duygularının istenilen şekli alacak kıvama ulaşmasıdır. Propaganda, psikolojik savaş, örtülü operasyon ve enformasyon savaşı ise beyinleri kulakmemesi kıvamına getirmenin araçlarıdır.

İstihbarat konusunda kapsamlı bir çalışma olan ve 8. basısını yapan *İstihbarat Teorisi* adlı kitabımın bir bölümünü de “Enformasyon Savaşı, Psikolojik, Savaş Örtülü Operasyon ve Propaganda” başlığıyla kaleme almıştım. Ancak istihbaratın genel çerçevesi ile yakından ilgilenmemekle birlikte algı yönetimi ile yakından ilgilenen okurlar için anılan kitabımın ilgili bölümünden de faydalanarak ve ekler yaparak bu yeni kitap çalışmasını kamuoyunun değerlendirmesine sunuyorum. Algı yönetimi, bisiklete binmek veya satranç oynamak gibidir. Kurallarını bilmek sizi algı yönetimini iyi yapabilmeye sevk etmez. Algı yönetiminde ancak uygulamalı olarak çalışırsanız ustalaşılırsınız. Ancak kuralları bildiğiniz zaman size veya içinde bulunduğunuz topluma yönelik bir algı yönetimi yapıldığı zaman hemen algı yönetimini ve onun araçlarının hangisinin kullanıldığını tespit edebilirsiniz. Yaşadığımız çağda bu hiç küçümsenmemesi gereken bir husustur.

Bu kitabın amacı bir elkitabı olarak algı yönetimi operasyonlarını gün ışığına çıkaracak şekilde okuyucuya yardımcı

olmasıdır. Demokrasi yurttaşın seçme özgürlüğüne sahip olmasıdır. Ancak ileri propaganda, psikolojik savaş ve enformasyon savaş teknikleri ile aslında yurttaşın elinden seçme özgürlüğü alınabilmektedir. Yurttaş maruz kaldığı ve zihnini hedef alan sürekli saldırıların farkında olmadığı için özgür olduğunu düşünmektedir. Algı yönetiminin propaganda, psikolojik savaş ve nihayet en kapsamlı aşamaya ulaştığı enformasyon savaş ile demokrasi için bir tehdit boyutuna çıktığı bile söylenebilir. Çünkü, ulaşılan aşamada algı yönetimi, kişinin özgür iradesine yapılmış bir saldırı niteliği taşımaktadır. Bu kitap, yurttaşların beyinlerine yönelik sürdürülen savaşın boyutlarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu çalışma demokratik toplumların mensubu olan bireylerin hangi tehlike ile karşı karşıya olduklarını da göstermeyi hedeflemektedir.

*Prof. Dr. Ümit Özdağ
Ankara, Mayıs 2014*